

NORGES HØYESTERETT

Den 29. juli 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Kallerud, Ringnes og Sæther i

HR-2022-1465-U, (sak nr. 22-096396SIV-HRET), sivil sak, anke over beslutning:

A
B
C

(advokat Nora Løvøi Bjørnstad)

mot

X kommune

(advokat Thomas Benson)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder krav om erstatning mot en kommune for mangelfull oppfølging fra barneverntjenesten. Tingretten tok først stilling til om kravet var foreldet.
- (2) Salten og Lofoten tingrett avsa 10. desember 2021 dom med slik slutning:
 - "1. X kommune frifinnes.
 2. Partene bærer sine egne sakskostnader.»
- (3) Tingretten kom til at kravet var foreldet ettersom barneverntjenesten ikke omfattes av begrepet «erhvervsvirksomhet eller dermed likestilt virksomhet» i særregelen i foreldelsesloven § 9 andre ledd bokstav a.
- (4) C, B og A anket til lagmannsretten.
- (5) Hålogaland lagmannsrett traff 12. mai 2022 beslutning med slik slutning:
 - «1. Anken nektes fremmet.
 2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler C, B og A – som solidarisk ansvarlige – 15 000 – femtentusen – kroner til X kommune. Oppfyllelsesfristen er to uker fra forkynnelse av beslutningen.»

- (6) Lagmannsretten fant det klart at barnevernets virksomhet ikke er ervervsvirksomhet og heller ikke «dermed likestilt virksomhet», og at det var «klart at anken ikke vil føre fram», jf. tvisteloven § 29-13 andre ledd.
- (7) *A, B og C* har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen og rettsanvendelsen. Det er anført at lagmannsretten har bygd på en for lav terskel for å nekte anken fremmet. Spørsmålet om barnevernsvirksomhet omfattes av unntaket for «ervervsvirksomhet eller dermed likestilt virksomhet» i foreldelsesloven § 9 andre ledd bokstav a er ikke avklart. Det foreligger holdepunkter for at den offentlige barnevernstjenestens virksomhet omfattes. Høyesterett har ikke tatt stilling til lovtolkningen, og underrettspraksis er sprikende. Det foreligger ikke høy grad av sikkerhet for at resultatet vil bli stående etter en eventuell full ankeprøving. Lagmannsrettens begrunnelse er ikke tilstrekkelig. Det er lagt ned slik påstand:
- «1. Lagmannsrettens beslutning av 12.05.22 oppheves.
 2. C, A og B tilkjennes sakens omkostninger for Hålogaland lagmannsrett og Høyesterett.»
- (8) *X kommune* har inngitt tilsvaer. Det er anført at lagmannsrettens beslutning er riktig. Lagmannsretten har vist til at det er en høy terskel for ankenektelse, og det er ikke spor av at lagmannsretten har fraveket terskelen. Spørsmålene som ble behandlet er utelukkende av rettslig karakter, og de var egnet for skriftlig og forenklet behandling. Barneverntjenesten omfattes ikke av unntaket for «ervervsvirksomhet eller dermed likestilt virksomhet». I denne saken vil også den relative foreldelsesfristen være utløpt. Det er lagt ned slik påstand:
- «For Høyesteretts ankeutvalg:
1. Anken tillates ikke fremmet.
 2. Subsidiært: Lagmannsrettens ankenektelse oppheves.
 3. De ankende parter tilpliktes å betale sakskostnader til X kommune for Norges Høyesterett på kr. 14 500 eks. mva.
- For det tilfellet anken fremmes for Høyesterett:
1. Anken forkastes.
 2. De ankende parter tilpliktes å betale sakskostnader til X kommune for Norges Høyesterett.»
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder lagmannsrettens avgjørelse om å nekte en anke fremmet etter tvisteloven § 29-13 andre ledd. Ankeutvalgets kompetanse er da begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. § 29-13 femte ledd fjerde punktum. Dette omfatter blant annet om ankenektelsen var forsvarlig, jf. for eksempel HR-2022-726-U avsnitt 9.
- (10) Det sentrale spørsmålet er om unntaket fra den absolutte foreldelsesfristen på 20 år for å kreve skadeserstatning, jf. foreldelsesloven § 9 andre ledd bokstav a slik den lød før endring ved lov 25 juni 2004 nr. 51, kommer til anvendelse fordi barneverntjenesten må regnes som «ervervsvirksomhet eller dermed likestilt virksomhet». Tingretten kom til at unntaket ikke får anvendelse, og lagmannsretten fant det klart at anken ikke ville føre fram, jf. tvisteloven § 29-13 andre ledd. Lagmannsretten nøyder seg på dette punktet med å vise til tingrettens drøftelse, som den slutter seg til.

- (11) Utvalget viser til at Frostating lagmannsrett i kjennelse 15. mars 2022 (LF-2021-13866) kom til at barneverntjenestens virksomhet er «ervervsvirksomhet eller dermed likestilt virksomhet». Denne avgjørelsen er ikke berørt verken av lagmannsretten eller partene i saken her. Ved Høyesteretts ankeutvalgs beslutning 27. mai 2022 (HR-2022-1076-U), ble kommunenes anker over dommen ikke tillatt fremmet. Det går uttrykkelig frem av beslutningen at ankeutvalget i den saken ikke med det tok stilling til om barneverntjenesten faller inn under begrepet «ervervsvirksomhet eller dermed likestilt virksomhet». Høyesterett har dermed ikke tatt stilling til lovtolkningen. At Frostating lagmannsrett kom til motsatt resultat som tingretten og lagmannsretten i saken her, illustrerer at spørsmålet er uavklart.
- (12) Med den usikkerhet som knytter seg til et avgjørende rettslig tvistepunkt i en sak av stor velferdsmessig betydning for saksøkerne, var det etter utvalgets syn ikke forsvarlig av lagmannsretten å nekte anken fremmet.
- (13) Lagmannsrettens beslutning må etter dette oppheves.
- (14) De ankende parter har krevd sakskostnader for Høyesterett med 29 990 kroner inkludert merverdiavgift. I tillegg kommer ankegebyret for Høyesterett på 7 388 kroner. Kravet tas til følge.
- (15) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

I sakskostnader for Høyesterett betaler X kommune til C, A og B 37 378 – trettisøytusentrehundreogsyttiåtte – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Arne Ringnes
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Knut Erik Sæther
(sign.)